

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

28 august

2009

Anul VIII
nr. 32 (291)

8 pagini - 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

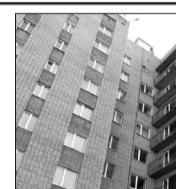
Săptămînal juridic

Codul de
conduită pentru
patroni pag. 3

Pregătirea pentru școală
a elevilor rupe buzunarul
părinților pag. 4

Înghesuială
pentru un loc
în cămin pag. 5

Centrul pentru Drepturile Omului

Minorii pot semnala încălcarea drepturilor la Telefonul Copilului 0 800 11116

Copiii din Republica Moldova au, în premieră, un telefon al Copilului la care pot reclama cazuri de încălcare a drepturilor și pot solicita consultație juridică în orice domeniu care ține de protecția și promovarea drepturilor lor.

Linia fierbinte a fost oficial lansată recent în cadrul unei conferințe de presă organizate de avocatul Copilului, Tamara Plămădeală, în parteneriat cu CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie și finanțatorul proiectului, Misiunea OSCE în Moldova.

În discursul de debut, reprezentanta de la CCF Moldova, Tatiana Moca, coordonatoarea proiectului, a vorbit despre funcționalitatea acestei linii fierbinți, despre categoria de beneficiari și despre avantajele pe care le aduce în promovarea și respectarea drepturilor copilului.

Tamara Plămădeală, avocatul parlamentar pentru

protecția drepturilor copilului, a menționat rolul important pe care-l are linia fierbinte în depistarea problemelor cu care se confruntă copiii din R. Moldova. Dumneaei speră că astfel va reuși să

înțeleagă ce încălcări prevalează și, ca rezultat, să-și concentreze eforturile pentru soluționarea acestora. „Este o posibilitate reală pentru toți copiii și adulții să accedă la structurile înalte din stat, întrucât avocatul Copilului este purtătorul de cuvînt al acestora. Rolul său este de a apăra interesele și

drepturile lor la nivel național, de a propune modificări în legislație”, a mai adăugat T. Plămădeală.

Avocatul parlamentar a trecut în revistă problemele cu care se confruntă copiii și autoritățile în ajun de an școlar. A vorbit despre neșcolarizare, despre abandonul școlar, în special în perioada septem-

brie-noiembrie, cînd aceștia lucrează alături de părinți în agricultură. Accesul îngrădit la educație se face simțit mai ales în comunitățile unde nu există școli și unde copiii sînt nevoiți să meargă în satele învecinate la ore (ex. satul Schioasa, r-l Călărași, Chițcanii Noi, Zăicani Noi, Sărăteanii Noi, Zahareuca, toate din

Telenești). Referindu-se la curriculumul școlar, avocatul Copilului a declarat că acesta este încărcat, iar elevii nu reușesc să asimileze toată informația. Dumneaei lucrează la un set de recomandări adresate Ministerului Educației și Tineretului, în care se menționează elaborarea unei programe mai puțin încărcate, cu includerea disciplinelor ce i-ar ajuta să se descurce mai bine în practică, a angajării unui psiholog în toate unitățile școlare indiferent de numărul elevilor, mai multe cercuri și activități, inclusiv de voluntariat, care le-ar umple timpul liber, angajarea unui specialist pe problemele tinerilor și culturii. În paralel cu aceste recomandări, avocatul copilului va solicita măsuri mai severe de sancționare a părinților iresponsabili, a obliga părinții să declare (la primărie, la trecerea frontierei) în grija cui lasă

copiii atunci cînd pleacă la muncă peste hotare etc.

Referindu-se la toate problemele abordate, avocatul parlamentar solicită ca drepturile copilului să devină prioritate pentru toate structurile din stat.

În finalul conferinței, a luat cuvînt doamna Dace Lukumiet, consilier superior, Programul drepturilor omului și democratizare, Misiunea OSCE în Moldova.

Dumneaei a accentuat că rolul de bază al OSCE este de a asigura pacea și stabilitatea în lume. „Aceasta nu este posibil dacă drepturile omului nu sînt respectate și promovate, în mod special ale persoanelor vulnerabile, printre care și copiii care nu-și pot asigura respectarea drepturilor fără susținerea adulților. Copiii trebuie să înțeleagă că drepturile omului și supremația legii sînt valorile de care depinde viitorul lor și al țării”, a conchis oficialul.

La linia verde au apelat 64 de persoane

În prima lună de activitate a „liniei verzi” a Centrului pentru Drepturile Omului au fost înregistrate 64 de plîngeri de încălcare a drepturilor omului. Persoanele care au apelat la numărul de telefon 0-8001-2222 au beneficiat gratuit de consultații juridice, toate cazurile fiind înregistrate de specialiștii din cadrul instituției.

Persoanele care au sunat la „linia verde” au reclamat în mare parte încălcarea dreptului la asistență și protecție socială, drepturile copilului, familiei, invalizilor și pensionarilor, dreptul la proprietate, la ocrotirea sănătății, la libera circulație, îngrădirea accesului la justiție, la un proces echitabil și accesului la informație. De asemenea, au fost reclamate trei cazuri în instituții de detenție preventivă. Ulterior, Mecanismul Național de Prevenire a Torturii a efectuat vizite de documentare și a sesizat organele de drept competente, solicitînd inițierea anchetelor penale în privința persoanelor care se fac vinovate de aplicarea relelor tratamente.

În cazul unui minor care a reclamat că a fost maltrat de polițiști, la cererea ombudsmanului, procuratura a dispus începerea urmăririi penale. Minorul a declarat că recent a fost reținut de polițiști și a fost audiat fără a i se explica drepturile și în lipsa avocatului, reprezentantului legal sau a pedagogului/psihologului. Băiatul susține că pe parcursul nopții a fost bătut de polițiști pînă și-a pierdut cunoștința, trezindu-se a doua zi în stradă. Ulterior, expertiza medico-legală a stabilit că adolescentul a suferit fracturi ale coastelor. Mama minorului a depus o plîngere la procuratură, cerînd explicații privind reținerea

fiului său și solicitînd anchetarea polițiștilor care l-au torturat. Femeia afirmă că în timp ce aștepta un răspuns de la organele de drept, a fost amendată de judecătorul de instrucție cu 200 de lei pentru „nesupravegherea copilului său”.

După ce mama adolescentului a telefonat la „linia verde” a Centrului pentru Drepturile Omului, avocatul parlamentar a documentat cazul, cerînd procuraturii să deschidă un dosar penal pe numele polițiștilor care se fac vinovați de aplicarea relelor tratamente față de minor. Recent, procuratura a admis cererea ombudsmanului.

„Linia verde” a Centrului pentru Drepturile Omului a fost deschisă la 1 iulie a.c., cu suportul proiectului „Prevenirea torturii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite. Toți cetățenii pot reclama cazurile de încălcare a drepturilor omului și în special cele de tortură, tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante, apelînd gratuit la numărul de telefon 0-8001-2222. Între orele 8.00 - 20.00, experți în jurisprudență înregistrează cazurile de încălcare a drepturilor omului și cele de aplicare a torturii și oferă tuturor victimelor consultații juridice gratuite. Orice persoană este încurajată să sune la „linia verde” pentru a reclama cazurile de tortură sau tratament sau pedepse inumane, precum și alte încălcări ale drepturilor omului.

„Linia verde” este una din activitățile proiectului „Prevenirea torturii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvolta-

re, care are ca scop informarea, documentarea și prevenirea incidenței cazurilor de tortură, contribuind astfel la asigurarea protecției eficiente a drepturilor omului în Moldova.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Reguli noi pentru munca prin cumul a funcționarilor publici

Funcționarii vor putea desfășura muncă didactică prin cumul în orele de program, cu acordul scris al conducătorului autorității publice, dar nu mai mult de 6 ore săptămânal. În lipsa acordului, munca prin cumul se va putea presta în afara programului. Așa prevede o anexă nouă la Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, publicată în ultimul număr al „Monitorului Oficial”. Funcționarii publici își pot desfășura activitatea didactică prin cumul în instituțiile din învățământul liceal, secundar general, secundar profesional, mediu de specialitate, superior, postuniversitar, precum și în instituțiile de perfecționare și recalificare a cadrelor.

Pentru încheierea contractului individual de muncă prin cumul cu o altă unitate nu se cere acordul conducătorului autorității publice.

Funcționarul poate lucra prin cumul în cadrul societăților comerciale, cooperativelor, întreprinderilor de stat sau municipale. De asemenea, ei pot activa în organizații necomerciale, din sectorul public sau privat, a căror activitate nu este controlată, subordonată autorității publice în care este angajat.

Regula nouă mai spune că funcționarul public poate fi concomitent membru al cel mult patru consilii de administrare ale întreprinderilor de stat și al cel mult unui consiliu al SA.

Startul la vize

Persoanele care au fost admise la studii în România își pot perfecta actele necesare pentru obținerea vizei de intrare în România, începând de marți, 25 august.

Viitorii studenți sînt așteptați la Secția Consulară a Ambasadei României în R. Moldova de pe strada Grigore Ureche nr. 2, în fiecare zi lucrătoare, între orele 08.00-14.00.

Pentru aceasta, tinerii trebuie să aibă la ei următoarele acte (copie-xerox și original): cerere de viză tip D; o fotografie color, de dată recentă (dimensiunile de 3,5 cm x 4,5 cm); pașaportul titularului și o copie a paginii informatizate; cazierul judiciar.

Studenții neburgari vor avea nevoie de aceleași acte plus: dovada achitării primului an de studiu (chitanță sau orice alt document emis de unitatea de învățământ superior); asigurare medicală, valabilă pentru 90 zile; dovada mijloacelor de întreținere în cuantum de cel puțin 500 euro (dovada mijloacelor de întreținere se va face numai prin extras de cont bancar).

Precizăm că în acest an la studii în România au fost admiși 900 de tineri, absolvenți ai liceelor din R. Moldova.

„Moldova – vatra mea străbună” – prima lecție

Noul an de învățământ la școlile și liceele din republică va începe cu ora „Moldova – vatra mea străbună”, s-a comunicat de la Ministerul Educației și Tineretului al RM.

„Prima oră, desfășurată anual la școli și licee, este deosebită. Tematica ei este diversificată. Anul curent este consacrat aniversării a 650 de ani de la întemeierea Statului Moldovenesc. Ministerul Educației și Tineretului a propus o grilă tematică de reper la subiectul primei ore a anului școlar. Cadru didactic este liber să o selecteze și să o dezvolte pe cea mai acceptabilă, în funcție de specificul grupului educat, manifestînd creativitate și pricepere în implicarea elevilor în exercițiul cunoașterii și exprimarea unei opinii argumentate (pe cît e posibil) cu referire la aceasta. Domeniile care pot fi abordate: simboluri și legende, personalități care au făurit destinul țării, artă, cultură, dezvoltare socio-economică, perspective etc.”, au menționat la minister.

Amenzi pentru instituțiile care nu au WC ecologic

Mai mulți agenți economici, deținători ai rutelor de microbuz din capitală (105, 115, 174, 165) au fost amendat pentru că nu s-au supus deciziilor Consiliului Municipal (CMC). Despre aceasta a informat luni, 24 august, șeful Direcției transport public, Veaceslav Țernă.

Agenciai economice au primit amenzi de 2000 de lei pentru că la stațiile terminus nu aveau amplasate WC-uri ecologice și utilaje sanitare pentru spălarea mâinilor.

Aceste condiții au fost impuse acum două săptămîni de către CMC tuturor instituțiilor pentru a preveni noul virus gripal (A H₁N₁), a precizat șeful adjunct al Centrului de Medicină Preventivă, Eudochia Tcaci.

În acest sens, instituțiile de învățământ din capitală au fost dotate cu utilajele necesare, cele mai mari lipsuri fiind înregistrate în școlile din spațiul rural, a mai spus Eudochia Tcaci.

Pînă în prezent, în R. Moldova au fost înregistrate 60 cazuri suspecte de gripă de tip nou, dintre care 8 au fost confirmate. Ultima persoană internată în spital cu noul virus gripal este un angajat al serviciului vamal din cadrul Aeroportului, care se află acum în afara oricărui pericol.

Crearea cadrului instituțional pentru asocierea Republicii Moldova la Programul Cadru 7

În cadrul unei ședințe a Guvernului a fost aprobată Hotărîrea nr. 515 *Cu privire la crearea Comitetului Național de Asociere a Republicii Moldova la Programul Cadru 7 (PC7) pentru cercetare și dezvoltare tehnologică al Comunității Europene.*

Comitetul, condus de acad. Gheorghe Duca, președintele AȘM, este creat pe lîngă Guvernul Republicii Moldova pentru promovarea și monitorizarea procesului de asociere și măsurilor întreprinse pentru eficientizarea participării Republicii Moldova la PC7 și maximizării beneficiilor obținute urmare a asocierii.

Astfel, odată cu semnarea memorandumului de înțelegere între Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul comunitar PC7, țara noastră va beneficia de un acces nerestricționat la toate elementele acestuia.

Respectiv, Republica Moldova va deveni un membru cu

drepturi egale al Spațiului European de Cercetare, ceea ce îi va permite:

– să coopereze și să concureze în calitate de partener egal în toate concursurile anunțate în cadrul PC7;

– să devină parte componentă a unei rețele europene de oameni de știință, oameni de afaceri și factori de decizie care stabilesc obiectivele și prioritățile europene în domeniul cercetării-inovării;

– să contribuie la excelența științifică și competitivitatea Europei.

Crearea comitetului menționat va convinge o dată în plus oficialii europeni de importanța acordată de către comunitatea științifică autohtonă și Guvernul asocierii la Programul Cadru 7, iar prin aceasta și dorinței de raliere la standardele europene în domeniul cercetării și inovării.

Serviciul de presă al AȘM

Vine 1 septembrie – vin nervii și ambuteiajele

Pentru ca anul școlar să înceapă cu dreptul, autoritățile locale au pregătit orașul să primească elevii și studenții. Au fost încheiate lucrările de

inclusiv în preajma școlilor și grădinițelor, pentru că începe anul școlar”, a spus șeful Direcției Transport Public, Veaceslav Țernă.

reparație, în mare parte, și au fost efectuate marcajele rutiere în preajma școlilor.

„A fost aplicat marcajul rutier pe 34 mii 471 de metri de carosabil și au fost instalate 1147 de indicatoare rutiere la solicitarea Poliției Rutiere,

Cu toate acestea, pregătiți-vă nervii, pentru că ziua de întîi septembrie va aduce aglomerație în oraș și ambuteiaje în anumite locuri. O recunoscutor anume ediliu capitalei.

Începînd de săptămîna viitoare în capitală vor fi pe rute

103 autobuze, 1600 de microbuze și 260 de troleibuze pentru ca elevii și studenții, reveniți din vacanță, să poată ajunge la instituțiile de învățămînt.

„Este de așteptat ca unii părinți să își ducă copiii la școală cu mașina personală, iar din cauza celor care parchează neregulamentar să fie create ambuteiaje în anumite locuri”, a mai adăugat Țernă.

Autoritățile au cerut poliției să îi amendeze pe cei nedisciplinați, chiar dacă în capitală nu sînt suficiente locuri de parcare.

Totodată, responsabilii de educație în capitală spun că instituțiile de învățămînt preuniversitar sînt pregătite să înceapă noul an școlar. „Lucrările de reparație în mare parte s-au finisat, iar acum se procură utilajul necesar de prevenire a gripei A(H1N1). Toate școlile sînt asigurate cu apă curgătoare și în decursul săptămîinii vor fi asigurate cu săpun”, a spus Tatiana Tverdohleab, șefa Direcției Educație.

În Rusia, moldovenii dețin active bancare de circa 100 mln USD

Valoarea activelor deținute de moldoveni în sistemul bancar al Rusiei constituia, la 1 aprilie 2009, 98,9 mln USD, arată date ale Băncii Centrale a Federației Ruse. De la începutul acestui an valoarea acestora a crescut cu 2,8 mln USD, iar față de începutul anului 2008 – cu 34,5 mln USD.

Potrivit datelor Băncii Centrale a Rusiei, 100% din aceste active sînt de scurtă durată. În același timp, rușii dețin în sistemul bancar moldovenesc active de 26,9 mln USD, adică de 3,7 ori mai mici. Din acestea 14,9 mln USD sînt de scurtă durată, iar 12,0 mln USD de lungă durată. De la începutul anului rușii și-au diminuat prezența în sistemul bancar moldovenesc cu 12%.

De notat că între statele CSI cei mai mari investitori în sistemul bancar rusesc sînt kazahii, iar moldovenii ocupă locul patru cu o cotă de 8,8% din totalul activelor deținute de reprezentanți ai statelor membre CSI. În același timp, rușii preferă să investească în sistemul bancar al Ucrainei, deținînd în această țară active de circa 3,8 mld USD.

Republica Moldova se situează pe locul 7 în topul preferințelor rusești de a investi în sistemul bancar al statelor CSI.

Spre deosebire de Moldova, transnistria permite vînătoarea de iepuri

Ministerul Resurselor Naturale și Controlului Ecologic din Transnistria nu interzice vînătoarea de iepuri în noul sezon, spre deosebire de Moldova. Sezonul de vînătoare de iepuri va fi deschis de la 15 noiembrie 2009 pînă la 17 ianuarie 2010, cu alice de cel mult 4,25 mm.

Vînătoarea de iepuri este permisă doar în zilele de duminică. Vînătorul este obligat să noteze în carnetul eliberat de minister ce vînat a împușcat. În caz contrar, se consideră că vînatul este obținut ilegal și va fi confiscat cu intentarea unui proces-verbal.

Deja s-a deschis sezonul de vînătoare sportivă de porumbei și păsări de baltă. De la 18 octombrie pînă la 27 decembrie este deschis sezonul de vînătoare de fazani, iar în perioada 4 octombrie-17 noiembrie – vînătoarea de mistreți.

La vînătoarea sportivă se permite vînatul nelimitat de vulpi, lupi, cîini vagabonzi, pisici și ciori.

Al doilea an consecutiv Guvernul Moldovei interzice vînătoarea de iepuri sub pretextul reducerii populației iepurilor. Societatea Vînătorilor și Pescarilor consideră că interdicția este nefondată și intenționează să o conteste în instanța de judecată.

Federația Națională a Patronatului din Agricultură

Codul de conduită pentru patroni

Echipele de Monitorizare a Federației Naționale a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară (FNPAIA) s-a reunit, într-un atelier de lucru, pentru a lansa acțiuni noi de monitorizare a CODULUI DE CONDUITĂ PENTRU PATRONI privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului în agricultură și industria alimentară, care vor continua în această toamnă.

abordarea și acțiunile concrete întreprinse de FNPAIA tindem să contribuim la reducerea numărului de copii implicați în munci agricole periculoase", a afirmat directorul executiv FNPAIA, Alexandru Slusari.

FNPAIA promovează, începând cu anul 2005, proiectul „Combaterea muncii copiilor în sectorul agricol al Moldovei”, realizat cu sprijinul Biroului Organizației Internaționale a Muncii pentru Activități cu Organizațiile Patronale (ILO-ACT/EMP) și implementat cu susținerea Guvernului Norvegiei.

În decembrie 2007, Consiliul FNPAIA a adoptat CODUL DE CONDUITĂ PENTRU PATRONI privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului în agricultură și industria alimentară. Acest document de politici, elaborat și discutat în timpul unor mese rotunde, desfășurate cu participarea antreprenorilor agricoli-membri FNPAIA în 15 regiuni ale țării, include principalele angajamente pe care și le asumă patronii din agricultură în scopul

prevenirii și combaterii muncilor grele, periculoase și vătămătoare pentru copii.

acest COD DE CONDUITĂ, cât și lucruri care pot fi îmbunătățite. Astfel, continuăm inițiativa noastră

21/08/2009 16:28

Odată cu noul an școlar, Echipele de monitorizare FNPAIA va desfășura în continuare vizite de monitorizare, începând cu luna septembrie, pentru a urmări modul în care patronii din agricultură respectă și promovează CODUL DE CONDUITĂ privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului.

Calendarul vizitelor de monitorizare a fost întocmit în cadrul atelierului de lucru, organizat de FNPAIA, și va cuprinde la început patru regiuni: Soroca, Edineț, Căușeni și Criuleni, urmând Ungheni, Anenii Noi, Cahul și Strășeni.

„Experiența acumulată consolidează organizația noastră, iar prin

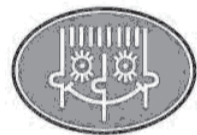

21/08/2009 17:08

Eugenia Ganea, coordonatorul proiectului FNPAIA „Combaterea muncii copilului în sectorul agricol al Moldovei”, a rezumat, în cadrul atelierului de lucru, concluziile primelor vizite de monitorizare a aplicării CODULUI DE CONDUITĂ, pe care echipa FNPAIA le-a efectuat, în 2008, la Orhei, Hîncești, Florești, Bălți și Ștefan Vodă.

„Am constatat atât exemple de înțelegere și respectare de către patroni a angajamentelor din

tră, cu includerea altor regiuni, folosind CODUL DE CONDUITĂ ca un instrument de monitorizare, sensibilizare și pledoarie. Aceste acțiuni de monitorizare ajută patronii agricoli să nu admită implicarea minorilor la munci contraindicate de legislația muncii, în schimb acești copii trebuie să frecventeze școala, să obțină o educație de calitate și să devină în viitor specialiști calificați”, a spus Eugenia Ganea.

CIDDC

Copiii din Moldova prezintă observațiile lor despre dreptul la odihnă, timp liber și joc și lansează o cercetare asupra drepturilor copilului, în anul aniversării a 20-a de la adoptarea Convenției privind Drepturile Copilului

Sîrșitul vacanței de vară a fost ales de copiii din Grupul pentru Monitorizarea drepturilor copilului în Moldova pentru a prezenta, în cadrul unui atelier de lucru, observațiile lor despre respectarea sau încălcarea dreptului la odihnă, timp liber și joc. Copiii care monitorizează drepturile copilului în Moldova se reunesc la Chișinău, pentru trei zile, începând cu 24 august 2009, în cel de-al șaptelea lor atelier, organizat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC), de această dată pentru a prezenta istoriile personale sau cele ale colegilor despre dreptul copilului la odihnă, timp liber și joc.

Dreptul copilului la odihnă, timp liber și joc este încălcat atunci când sîntem supraîncărcați cu teme pentru acasă, atunci când se implică părinții în alegerea unei activități ce ține de timpul nostru liber, atunci când în preajma locurilor de agrement siguranța copiilor nu este asigurată, când costul activităților de timp liber nu este pentru buzunarul oricărui părinte și există discriminare între copii atunci când își petrec timpul liber, iar comportamentul lor poate fi violent, iată cîteva observații pe care membrii Grupului de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului le-au notat în fișele de monitorizare, pe care le-au adus la Chișinău din comunitățile lor.

De asemenea, în cadrul acestui atelier, copiii își împărtășesc, în fața colegilor, mass-media, reprezentanților UNICEF, a avocatului copilului din Moldova și a partenerilor experiența pe care au acumulat-o timp de un an și stabilesc obiectivele Grupului de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului pentru anul doi de proiect.

Proiectul „Copiii monitorizează respectarea propriilor drepturi” este realizat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile

Copilului (CIDDC), cu sprijinul acordat de Organizația Suedeză „Salvați Copiii”, de Misiunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) în Moldova, de Agenția Suedeză de Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida), de Fundația SOROS Moldova și de Reprezentanța UNICEF în Moldova.

Un alt subiect de pe agenda atelierului este lansarea, cu sprijinul UNICEF Moldova, a unei cercetări axate pe drepturile copilului, pe care membrii grupului o vor realiza în comunitățile lor, iar rezultatele vor fi prezentate cu ocazia aniversării a 20-a de la adoptarea Convenției ONU privind Drepturile Copilului, în noiembrie 2009. În acest scop, copiii elaborează acum, cu ajutorul experților adulți, un chestionar privind drepturile copilului, pe care îl vor folosi ca pe un instrument de monitorizare și cercetare.

Acum, când Grupului de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului i s-au alăturat 5 membri noi, selectați în cadrul unui concurs național, inițiativa copiilor din Moldova de promovare și monitorizare a Convenției privind Drepturile Copilului reunește 25 de

copii, cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani, din 14 regiuni ale țării: Bălți, Briceni, Călărași, Căușeni, Chișinău, Cimișlia, Drochia, Fălești, Florești, Hîncești, Rezina, Sîngerei, Telenești și Ungheni.

Copiii din Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova se afirmă ca experți și ca persoane-resursă în drepturile copilului, organizînd, împreună cu colegii de școală, acțiuni de pledoarie la nivel local, participînd la emisiuni radio și tv sau scriînd articole pentru buletinul informativ al grupului, „Monitorul Oficial al Drepturilor Copilului”, ajuns la ediția a 11-a. De asemenea, membrii grupului au avut o contribuție proprie la elaborarea indicatorilor de monitorizare, adaptați pentru copii, care vor face conținutul primului ghid practic pentru monitorizarea drepturilor copilului în Republica Moldova, iar vocea lor este citată tot mai des în studiile și rapoartele realizate de adulți.

Copiii din Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova, creat în iulie 2008, la inițiativa CIDDC, au prezentat, în atelierul precedent, în fața oficialilor, partenerilor și mass-media, observațiile lor cu privire la dreptul copilului la educație (noiembrie 2008), dreptul la protecție împotriva violenței și neglijării (ianuarie 2009) și dreptul la participare (martie 2009) și dreptul la protecție împotriva exploatarei prin muncă (iunie 2009).

Mesajul Grupului de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului este: „În Moldova toate lucrurile trebuie să înceapă cu dreptul. Cu dreptul copilului”.

Informații: Cezar Gavriluc, Daniela Platon, Veaceslav Luca (CIDDC).

Programul manifestărilor dedicate sărbătorilor naționale recente

29 august

14.00 Simpozion „Limba română în Republica Moldova. Dreptul la normalitate”. (Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”, str. M. Kogălniceanu nr. 90)

31 august 2009

9.00 Depuneri de flori la monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfînt

9.15 Depuneri de flori, discursuri, recital de muzică și poezie (Aleea Clasicilor, Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfînt”)

Lansare Internet gratuit în sistemul Wi-Fi încă în patru locuri publice din capitală: (Scurul Catedralei „Nașterea Domnului”, monumentul „Feciorilor Patriei – Sfîntă Amintire”, s. Rîșcani, Aleea de pe bulevardul Mircea cel Bătrîn, s. Ciocana și Parcul „Valea Trandafirilor”, s. Botanica)

11.00 Serviciu divin în memoria înaintașilor (Cimitirul Central)

12.00 Deschiderea Salonului Internațional de carte 2009 dedicat poetului Grigore Vieru (Biblioteca Națională)

12.00 – 17.00 Program cultural-artistic al Preturii Buiucani (Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfînt”)

15.00 Saloanele Moldovei 2009 – expoziție-concurs de artă plastică organizată de Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova în colaborare cu inspectoratul pentru cultură Bacău (România) (Centrul de expoziții „Constantin Brâncuși”)

17.00-00.00 Concert dedicat limbii române. Participă interpreți de muzică populară și de estradă:

Orchestra națională „Lăutarii”, condusă de Nicolae Botgros, soliști: Ioana Căpraru, Mihai Ciobanu, Adriana Ochișanu, Ion Palade, Nicolae Glib, Margareta Clipa

Orchestra municipală condusă de frații Advahov, soliști: Zinaida Julea, Valentina Cojocar, Igor Rusu, Igor Cuciuc, Lenuța Gheorghiuță

Vor mai evolua: Dan Balan, Cristi Aldea Teodorovici, Cătălin Josan, Nelly Ciobanu, Alexandru Manciu, trupa Akord, Lidia Boțezău și Radu Dolgan

În recital: Anastasia Lazariuc, Studio-One, Akcent (România) (Piața Marii Adunări Naționale)

Pregătirea pentru școală a elevilor rupe buzunarul părinților

Începutul unui an școlar îi pune în mare încurcătură pe părinți. Îndosebi pe cei care au de condus spre școală doi ori trei copii. Afectați de criză, aceștia se văd nevoiți să colinde prin toate magazinele în speranța că vor găsi ceea ce caută la un preț mai mic, ori se văd nevoiți să ajusteze coșul obligatoriu de cumpărături după bugetul familiei. Pentru a vedea cam cât sînt dispuși să scoată din buzunar părinții pentru a-și vedea la 1 septembrie odrasla îmbrăcată la patru ace, ziarul „Dreptul” a mers la iarmarocul din Parcul Catedralei din inima capitalei.

Mii de lei pentru pregătirea de școală

De toate poți găsi la acest iarmaroc. Rechizite școlare, îmbrăcăminte, încălțăminte, ghiozdane. Chit că prețurile sînt cam piperate. La o tarabă specializată în vânzarea rechizitelor școlare poți cumpăra caietele la preț de 0,70 lei - 7 lei, albume pentru desen de 10-25 lei, agende ale elevului, 7-30 lei, stilouri, 1-5 lei, acuarele, 10-30 lei, carioca, 8-30 lei, plastilină, 20-30 lei, clei, 4 lei, radiere, 1-2 lei, foi colorate, 10-25 lei, învelitori, 0,50 lei. La tarabele cu genți produse în Republica Moldova, prețurile variază de la 95 la 250 de lei. Ghiozdanele aduse de peste hotare, din Polonia, Ucraina, Turcia,

sînt mult mai scumpe, dar și mai calitative. Gențile aduse din Ucraina, spre exemplu, se vînd cu 390-565 lei, iar cele din Turcia ajung pînă la 700 lei. Vînzătoarele spun că prețurile diferă în funcție de calitate și culoare. Ghiozdanele pentru fete sînt ceva mai scumpe decît cele pentru băieți, mi-a spus una din vînzătoare. Astfel, pentru a-și vedea copilul pregătit de școală, părinții sînt nevoiți să scoată din buzunar de la 2000 la 3500 de lei.

Capriciile tinerilor învățăcei

„Nu vreau de aceasta...”, „Nu-mi place așa geantă...”, „Vreau ghiozdan de culoare roșie...”, „Își exprimă doleanțele micii cumpărători care abia de se zăresc în fața tarabelor. Ceva mai deranjați sînt părinții pentru că sînt nevoiți nu numai să asculte de doleanțele picilor, ci și să se gîndească la prețul pe care trebuie

să-l achite pentru a-i îndeplini capriciile odraslei.

Cei mai mulți bani părinții trebu-

pricep la calitate și au gusturi bune. Îmbrăcămintea produsă în R. Moldova este mai ieftină decît cea adusă de peste hotare. Astfel, un costum la trei piese pentru băieți costă 350 lei, iar unul la patru piese pentru fete se vinde cu 450 lei.

Pregătirea de școală sînt de la an la an mai scumpe

Angela Costiuc din Chișinău a venit la iarmaroc împreună cu fiica sa, elevă în clasa a 7-a a Liceului „Gh. Asachi” din capitală. Din cauza prețurilor mari la hainele de calitate, femeia susține că a decis să-i coase fiicei îmbrăcămintea. „Așa mă costă mai ieftin. Trebuie să dau vreo 1100 de lei pentru un costumăș destul de calitativ. Dar pe lîngă aceste cheltuieli am altele. Așa încît pentru a-mi pregăti copilul de școală trebuie să scot din portmoneu cel puțin 3000 de lei. Eu nu am serviciu. Pentru noi lucrează soțul”, susține femeia.

Printre cumpărători am întîlnit și un tatic. Grijile acestuia pentru copii sînt foarte mari pentru că soția sa este plecată la muncă peste hotarele țării, iar el este și pe post de mamă și pe post de tată pentru cei doi copilași de 9 și respectiv 11 ani. El a spus că acum nu cheltuiește atît cît în întregul an de studii. „Cumpăr lucruri mai bunișoare ca să țină mai mult. Deși soția ne trimite bani, îi strîngem ca să ne cumpărăm o căsocioară să avem unde trage. Acum locuim cu chirie. Anul acesta cumpăr doar rechizite, iar geanta o are pe cea din an. Economisesc acum bani pentru că în timpul anului școlar cheltuiesc mai mult. Copiii sînt în clase semiparticulare și trebuie să scot din buzunar în fiecare lună cîte 700 de lei pentru ambii copii. Plus la toate, mai trebuie să le dau și bani pentru mîncare. Numai pentru reparație anul acesta am dat 600 lei. Lucrez numai pentru ei”, a încheiat domnul pe o notă mai tristă.

Dacă ne-am face o socoteală, ne-am da seama că pentru un singur copil părinții sînt nevoiți să scoată cam mulți bani din buzunar. Ne întrebăm: ce fac părinții care au cîte doi, trei ori chiar patru elevi? Și dacă părinții sînt funcționari publici?

S. C.

Moneda națională a Moldovei se tipărește în România

Monedele pentru R. Moldova sînt tipărite în România, declară Mircea Bădărău, directorul general al Monetăriei Naționale Române.

Monetăria statului produce bani pe bandă rulantă. O cantitate de peste 1 miliard de runde de metal este transformată anual în monede de 1 ban, 5, 10 și 50 de bani. Cererea de baterie a monedei nu vine doar din partea Băncii Naționale, ci și din partea altor bănci centrale, însă instituția nu a făcut bani, pînă acum, decît pentru Republica Moldova, care nu are monetărie proprie.

Directorul general al Monetăriei Naționale a declarat că „restul comenzilor nu a fost onorat pentru că instituția nu are capacitatea necesară pentru procesarea unei cantități mai mari, iar BNR are prioritate în fața oricărui alt client”.

Dar să fabrici bani nu este nici ieftin și nici ușor. De la producția de prese monetare, mașinăriile care imprimă monedele, și pînă la depunerea mărunchișului în seiful Băncii Naționale toate operațiunile se fac cu costuri ridicate.

Drumul leului românesc pornește de undeva din Europa. Și asta pentru că importăm metalul, respectiv runde de oțel, pe care monetăria le transformă în bani.

„Confecționarea rondelor se face greu, cu consum mare de energie. Foarte puține monetării își produc singure blankurile. Straturile de nichel, cupru și alamă se depun electrochimic, prin galvanizare. În procesul de acoperire galvanică se emană tot felul de gaze și substanțe poluante”, explică Mircea Bădărău.

Ajunse în România, în atelierele monetăriei, runde de oțel iau forma banilor, prin

presare între două matrițe, imprimîndu-se moneda.

Procedul se realizează cu ajutorul unei prese monetare, mașinărie care transformă runde de metal în monede, cu un ritm de 700 de lovituri pe minut, proces pe care inginerul Bădărău îl compară cu funcționarea unei mitraliere.

Banii sînt ambalați apoi în fișicuri și trimiși la BNR, în condiții speciale de securitate.

Reprezentantul Monetăriei nu a putut să ne spună cîți bani ies de pe poarta monetăriei, însă precizează că anual sînt prelucrate 5-600 tone de runde.

Directorul instituției ne-a explicat că, la începutul fiecărui an, Banca Națională trimite comanda de monedă, comandă care reprezintă planul de emisiune al monetăriei pentru anul respectiv.

Monetăria fabrică bani tot timpul anului, timp de opt ore pe zi, cu ajutorul a șapte prese monetare, vechi de 10-15 ani, cu excepția a două săptămîni în luna august, cînd furnizorii de runde nu mai trimit materie primă din cauza concediilor.

Cu toate că transformarea rondelor în bani se face cu o tehnologie scumpă, nu vom afla prea curînd care este efectiv costul de producție al unui ban. Și asta pentru că prețul este parte a politicii de confidențialitate a Monetăriei Naționale.

„Fabricarea monedei de 1 ban costă puțin mai mult decît 1 ban, dar se realizează un echilibru cu monedele cu valoare mai mare”, susține inginerul Bădărău.

În același timp, reprezentantul Monetăriei a mai spus că, în ciuda investițiilor mari ce trebuie făcute pentru obținerea monedei, nicio țară din lume nu a eliminat moneda metalică.

Un colegiu din Grecia anunță concurs de burse pentru tinerii din R. Moldova

Perrotis College din orașul Thessaloniki, Grecia, filială a American Farm School, anunță concurs de burse pentru tinerii din R. Moldova. Colegiul oferă programe de studii universitare, cu durata de trei ani, în domeniile agrobusiness internațional și sistem agrar și de mediu cu referire la un comunicat de presă al instituției.

Dosarele pot fi depuse pentru specialitățile: management internațional în agrobusiness; marketing și management al industriei agroalimentare; agroturism; agricultura de precizie; landscape urban și tehnologii de xeriscap; management al afacerilor cu animale domestice.

Limba de instruire este engleza. Diploma de licență este validată de Universitatea Institutului Wales, Cardiff. Studenții admiși vor fi cazați în căminele de pe teritoriul instituției și vor avea posibilitatea de a aplica cunoștințele în practică în ferma universității pe parcursul

anului academic. Pe lîngă aceasta, instituția oferă stagii de practică timp de două veri în Grecia, Balcani, Europa sau Statele Unite ale Americii.

Dosarele pot fi de puse pînă la 7 septem-

brie, ora 17.00. Mai multe detalii despre program, criteriile de eligibilitate și de selecție și eventualele oportunități de studii și de carieră pot fi găsite pe www.afs.edu.gr.

Un loc de muncă la Î.S. „Calea ferată” costă 3000 de euro

Un loc de muncă la Î.S. „Calea ferată din Moldova” l-ar fi costat pe un cetățean 3000 de euro. Această sumă o pretindea un lucrător al filialei din Bălți în schimbul angajării acestuia la întreprindere în calitate de însoțitor de vagon.

Potrivit serviciului de presă al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC), funcționarul Gheorghe Cozac susținea că are influență asupra factorilor de decizie din cadrul întreprinderii și a dat asigurări că-i poate determina pe ultimii să urgenceze procedura de perfectare a docu-

mentelor pentru angajare, precum și comisia medicală.

Cozac a fost reținut de către colaboratorii CCCEC în momentul primirii sumei nominalizate. Flagrantul a avut loc în orașul Orhei pe teritoriul unei stații de alimentare.

Pentru moment Gheorghe Cozac este cercetat de către organele de poliție pentru „trafic de influență”. Dacă instanța va demonstra vinovăția funcționarului, acesta riscă pînă la 6 ani de detenție sau o amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale.

Înghesuială pentru un loc în cămin

Deși febra examenelor de admitere a trecut deja, a început o altă febră, aceea de a obține un loc în cămin. Din concluziile pe care le-am tras după ce am vorbit cu reprezentanți din mai multe instituții de învățământ superior din Chișinău, mai mult de jumătate dintre studenții înmatriculați vor rămâne anul acesta fără un loc de trai în cămin. Cel mai mult va avea aici de suferit buznarul părinților, pentru că odraslele lor vor fi nevoite să caute singure o chirie. De remarcat că nici plata pentru chirie nu este una tocmai potrivită pentru părinți, îndeosebi pentru cei din localitățile rurale.

Mai ușor intri la facultate decât în cămin

Așadar, potrivit datelor oferite de câteva instituții de învățământ universitar din capitală, cele mai multe locuri în cămin sînt oferite de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu”, iar în topul celor mai scumpe cămine se situează Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM).

Astfel, înarmați cu buletinul de identitate, bonul de cazare și certificatul medical, mai nou și certificatul care confirmă că nu sînt bolnavi de virusul A (H₁N₁), pentru persoanele care au călătorit în afara Moldovei, proaspeții studenți bat la porțile căminelor. „Vin deja a treia zi aici. Nu știu sigur dacă îmi vor da un loc în cămin. Stăm și așteptăm. Prioritate o au studenții monoparentali, fără părinți, din familii social vulnerabile. Mai rău este că sînt unii bine mersi, dar li se oferă cămin, pe cînd nouă...” ne spune o fiind un student de la ASEM.

„Academia de Studii Economice din Moldova poate caza circa 1200 de studenți în căminele de pe strada Florilor și 250 la Colegiul Național de Comerț. Numărul cererilor depășește însă capacitatea de cazare a Academiei. Locurile rămase libere vor fi repartizate persoanelor care vor plăti taxă de studii. La noi plata pentru cămin se achită în două rate. Pentru

primele patru luni, studenții vor achita 1040 de lei, iar pe următoarele șase luni, taxa urmează a fi calculată pînă la 1 ianuarie 2010”, susține prorectorul Igor Popovici.

La căminele Universității de Stat din Moldova situația este puțin mai bună. Aici vor locui circa 2978 de studenți. Cel puțin atîtea locuri au fost repartizate anul acesta. „Pe moment sînt definitive liste și revizuim cererile pe care le primim, dar prioritare vor avea copiii orfani,

studenții din familiile social vulnerabile, invalizii și eminenții. După ce vor fi cazate persoanele care au fost menționate mai sus, locurile libere vor fi date celor care vor învăța plătindu-și studiile. Dintre studenții înmatriculați pe locurile cu taxă, vor primi cămin eminenții, apoi vor fi cazați ceilalți, în funcție de media de la BAC și locurile care vor mai rămîne. Taxa

Aceasta poate fi achitată în rate. La USMF majoritatea studenților beneficiază de finanțare de la bugetul de stat, de aceea nu există problema studenților care își plătesc studiile. Dar, în măsura posibilităților, noi facem tot posibilul să le asigurăm cazarea, desigur nu reușim sută la sută, unii fiind nevoiți să își caute gazdă”, a declarat Olga Cernișchi, prorector.

De aceeași capacitate de cazare a studenților în cămine se bucură și Universitatea Tehnică din Republica Moldova (UTM). Aceasta are o capacitate de cazare de 3560 de studenți, la circa 4800 de cereri depuse. „Taxa de cazare nu s-a schimbat și este de 600 de lei, care se achită integral. În cadrul Universității Tehnice cazarea se face după regulamentul Ministerului Educației. Adică, prioritate au orfanii, eminenții, copiii care au participat la anumite activități extracurriculare. Nu se face diferența dintre studenții care vor studia pe baza finanțării de la buget și cei cu taxă”, a declarat Emilia Filipov, directorul campusului studențesc al UTM.

Aceeași situație se atestă și la Universitatea Agrară din Moldova (UAM). Aici vor beneficia de cămine 2757 de studenți. „Nu știm cîte cereri vor fi depuse, dar sînt sigur că numărul va fi mai mare decât locurile de care dispunem. Anul trecut, erau peste 700 de lei, anul acesta va fi de 800 de lei și se achită integral. Prioritate la asigurarea cu cămine o au bugetarii”, explică Alexandru Frimu, președintele Comisiei de cazare a UAM.

S. C.

Savanții moldoveni au elaborat un set de hărți ce reflectă regimul radiativ al resurselor de căldură

Cercetătorii Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) au elaborat un set de hărți ce reflectă regimul radiativ al resurselor de căldură. În baza acestora, se pot evalua resursele de căldură la nivel de gospodărie agricolă, raion administrativ sau în întregime pe țară, comunică serviciul de presă al AȘM.

Realizarea aparține echipei de cercetare din cadrul laboratorului de climatologie al Institutului de Ecologie și Geografie. Rezultatele obținute servesc drept suport științifico-informațional în evaluarea potențialului agroclimatic, în general, și a resurselor de căldură, în particular, ținînd cont de schimbările globale ale climatei.

În baza estimării resurselor de căldură la diferite niveluri (local sau republican), specialiștii, cu suportul savanților, vor avea posibilitatea de a spori productivitatea anumitor grupuri de culturi agricole.

Setul de hărți va constitui temelia Atlasului digital de Resurse Climatice ale R. Moldova.

Bani americani pentru reguli moldovenești

Ambasada SUA a donat programe soft specializate pentru investigații și echipament IT în valoare de 22 000 dolari SUA Departamentului Servicii Operative al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

În cadrul ceremoniei de donație atașatul pentru securitate al Ambasadei SUA, ofițerul de securitate regională, Nick Pietrowicz, a reiterat angajamentul Guvernului SUA pentru susținerea continuă a eforturilor Republicii Moldova de a combate crima organizată și și-a exprimat satisfacția privind cooperarea dintre Ambasada și Ministerul de Interne. Șeful Departamentului Servicii Operative al Ministerului Afacerilor Interne, dl Alexandru Jizdan, a mulțumit Guvernului SUA pentru susținerea acordată și a asigurat că programele soft și echipamentul donat vor spori considerabil capacitățile de investigație ale Ministerului de Interne.

Precizăm că această donație este parte componentă a susținerii continue oferite de Guvernul SUA Republicii Moldova în combaterea crimei organizate, în cadrul „Scriorii de Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii privitor la controlul drogurilor și aplicarea legilor”, semnată la 28 august 2001.

Cronica polițistă

Bătute în mănăstire

Trei femei, care păzeau mănăstirea „Sfînta Treime” de lângă orașul Cahul, au fost bătute noaptea de 5 indivizi mascați, care au furat și doi saci cu obiecte sfinte din altar, a declarat consilierul Mitropoliei Basarabiei, Iulian Budescu.

Părintele spune că femeile au fost bătute într-un mod sălbatic, iar infractorii le-au distrus și telefoanele mobile pentru ca acestea să nu poată chema ajutoare. Acum, cele trei enoriașe sînt examinate de medici și efectuează expertiza medico-legală.

Femeile au decis să păzească mănăstirea după ce ieromonahul Nicanor Asargiu a ajuns la spital, fiind, la fel, bătut de persoane necunoscut.

„Acum două săptămîni, trei indivizi cu măști, care vorbeau fluent limba rusă, au pătruns în mănăstire și l-au bătut pe părinte. L-au lovit cu un obiect tare în creștet și i-au cerut bani. Toate loviturile au fost în cap, după care indivizii au stricat mai multe icoane și au fugit. Încă nu știm dacă au furat ceva, pentru că părintele încă e la spital”, a mai spus Budescu.

De atunci, în fiecare noapte, creștinii păzesc, pe rînd,

mănăstirea. Ei presupun că în spatele acestor bătăi stă un vecin al mănăstirii, care, de mai mulți ani, se află în conflict cu ieromonahul Nicanor. Potrivit lui Iulian Budescu, bărbatul l-a amenințat, în repetate rînduri, pe părinte că-i va distruge mănăstirea dacă nu-i va face acces la iazul din preajmă. „De nenumerate ori oameni puși la cale au vandalizat mănăstirea, au distrus gardul”, a spus consilierul Mitropoliei Basarabiei.

Cazurile sînt cercetate de poliție.

Un bărbat a fost înjunghiat de socru

Un bărbat de 44 de ani a fost internat la Spitalul de Urgență cu o plagă penetrantă de cuțit în abdomen. Lovitura i-a fost aplicată de socru, pensionar.

Medicul-coordonator al Stației municipale Chișinău de asistență medicală urgentă, Anatol Proca, a comunicat că incidentul a avut loc duminică seara, 23 august, într-o locuință de pe bdul Dacia. Apelul după ajutor a parvenit în jur de ora 21.30. Se pare că cei doi s-au certat și pensionarul a pus mîna pe cuțit. Cazul este cercetat de poliție.

Pe bulevardul Renașterii a fost găsit în comă alcoolică un bărbat cu identitatea necunoscută, de aproximativ 45 de ani. Bărbatul a fost internat la spitalul „Sfînta Treime” pentru dezintoxicare.

La același spital a fost dus și un bărbat de 35 de ani, care a încercat să se sinucidă cu pastile.

Duminică medicii de la urgență au răspuns la 716 apeluri, inclusiv la 67 cazuri de traumatism, 82 cazuri de viroze acute și un ictus cerebral.

Încă patru angajați de la punctul de control al Aeroportului Internațional Chișinău sînt suspectate că ar avea gripă

Încă patru persoane de la punctul de control al Aeroportului Internațional Chișinău au fost transportate luni, 24 august, la spitalul de boli infecțioase Toma Ciorbă, fiind suspectați că ar avea virusul gripal A(H1N1).

Anatol Proca, medicul-coordonator al Stației municipale Chișinău de asistență medicală urgentă a comunicat că apelul a parvenit de la angajații punctului medical al aeroportului. Aceștia au solicitat ambulanța pentru a transporta la spital, chiar de la aeroport, două persoane suspecte că ar fi bolnave, iar alte două – de

la domiciliul acestora. Cei patru au intrat în contact cu tînărul de 27 de ani, angajat al punctului de control, la care s-a confirmat prezența virusului.

Ambulanțele specializate au mai transportat la Toma Ciorbă încă trei persoane suspectate că ar fi contaminate cu gripă pandemică, inclusiv o fată de 9 ani, revenită recent din România.

Pînă la 24 august în R. Moldova au fost raportate 60 de cazuri cu suspiecție de virus gripal A(H1N1). Prezența virusului a fost confirmată în 8 cazuri. Pacienții au beneficiat de tratament antiviral.

• La solicitarea cititorilor

Asistența socială pentru invalizi

Relațiile ce țin de asistența socială pentru invalizi sînt reglementate de Legea nr. 821 din 24 decembrie 1991. Potrivit normelor acestei legi, invalizilor li se acordă asistență socială în formă de plăți bănești (pensii, alocații, plăți de o singură dată), de asigurare cu mijloace

baza concluziilor expertizei medico-sociale în conformitate cu legislația în vigoare. Organele centrale ale puterii de stat și ale administrației de stat și organele autoadministrației locale stabilesc pentru invalizi înlesniri suplimentare la deservirea nevoilor de trai, la deservirea medicală,

lucrătorului, de vechimea în muncă totală și neîntreruptă;

– să stabilească sporuri la pensii invalizilor singuratici care au nevoie de ajutor, de îngrijire din partea altor persoane;

– să stabilească înlesniri pentru achitarea chiriei, întreținerea copiilor în

caselor de odihnă, pensionatelor, sanatoriilor care se află în subordinea acestora.

Un mijloc tehnic sau un alt mijloc se pune la dispoziția invalidului în conformitate cu programul individual de reabilitare în mod gratuit sau în condiții avantajoase. Dacă mijlocul tehnic sau un alt mijloc prevăzut de programul individual de reabilitare nu poate fi pus la dispoziția invalidului de către organul de stat sau dacă invalidul l-a procurat din propriile mijloace materiale, lui i se plătește compensația în modul stabilit de legislație. Invalizilor de gradul I și II, copiilor invalizi și persoanelor care însoțesc un invalid de gradul I sau un copil invalid li se acordă, la locul de reședință, de către autoritățile administrației publice locale, compensații de la bugetele respective pentru călătorii în transportul în comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor).

Ministerul Informaticii, Informației și Telecomunicațiilor asigură condițiile necesare pentru implementarea unor mijloace speciale de deservire prin telecomunicații a invalizilor, crearea unor puncte de convorbiri telefonice de folosință în comun pentru invalizi, asigurarea cu aparate de telefon speciale a abonaților cu auzul defect. Invalizii nevăzători de grupa I, precum și invalizii de grupa a II-a au dreptul la instalarea peste rînd a telefoanelor, inclusiv a celor speciale, în condițiile și în modul stabilit de legislație.

Invalizilor care au nevoie de îngrijirea și ajutorul altor persoane organele de asistență socială le prestează servicii medicale și de menaj la domiciliu ori în instituții staționare. Organele centrale ale puterii de stat și ale administrației de stat și organele autoadministrației locale contribuie la dezvoltarea rețelei instituțiilor staționare de asistență socială invalizilor care au nevoie de îngrijire din partea altor persoane.

tehnice și cu alte mijloace, inclusiv cu cărucioare-fotolii, proteze și aparate ortopedice, producție de tipar cu caractere speciale fonoamplificatoare și semnalizatoare, precum și de prestare a serviciilor medicale și de menaj la domiciliu. Asigurarea invalizilor cu mijloace tehnice și cu alte mijloace, precum și prestarea de servicii acestora se face gratuit sau în condiții avantajoase. Tipurile concrete și volumul asistenței sociale se determină în programul individual de reabilitare a invalidului.

Asistența socială este acordată invalizilor de către organele autoadministrației locale, de către organele muncii și protecției sociale ocrotirii sănătății, învățămîntului public, culturii, de cultură fizică și sport și de către alte organe de stat pe

comercială, la transport, telecomunicații și la alte tipuri de servicii sociale.

Asistența socială se acordă pe contul mijloacelor bugetelor republican și local, precum și al depunerilor benevole ale întreprinderilor instituțiilor, organizațiilor și ale cetățenilor. Întreprinderile, instituțiile și organizațiile care finanțează măsurile legate de asistența socială a invalizilor beneficiază de înlesniri la plata impozitelor în modul și în condițiile determinate de legislație. Administrația întreprinderii, instituției și a organizației, de comun acord cu colectivul de muncă, are dreptul de a soluționa problemele ce țin de îmbunătățirea condițiilor de viață ale invalizilor, inclusiv:

– să stabilească suplimente la pensiile de stat ținînd cont de aportul de muncă al

instituțiile preșcolare departamentale;

– să achite parțial sau complet plata pentru de foc, serviciile comunale, mijloace individuale de locomotie, alte mărfuri necesare;

– să depună cotele de participare la cooperativele pentru construcția de locuințe, de garaje, în întovărășirile horticole;

– să achite costul biletelor de călătorie în toate tipurile de transport în comun și de vizitare a instituțiilor de culturalizare;

– să organizeze alimentația gratuită;

– să acorde invalizilor și alt ajutor.

Întreprinderile, instituțiile și organizațiile sînt obligate să acorde invalizilor înlesniri la folosirea complexelor sportive de întremare, instituțiilor de culturalizare,

O zi anticorupție la Camping

La tabăra de vară „Camping” din Vadul lui Vodă a fost organizată acțiunea „O zi anticorupție”. Transparency International - Moldova și Direcția generală educație, tineret și sport (DGETS) a mun. Chișinău au oferit participanților răspuns la o serie de întrebări despre consecințele corupției pentru viitorul Moldovei și pentru viitorul tinerilor, ce înseamnă integritate în sistemul de educație și care este importanța promovării în mediul școlar a valorilor precum dreptatea și echitatea, onestitatea și corectitudinea.

Pe parcursul zilei tinerii au avut posibilitate să asculte lecțiile experților, să participe la dezbateri, jocuri interactive și concursuri, să vizioneze filme și spoturi, expoziția de caricatură – toate avînd drept scop cultivarea valorilor etice și a intoleranței față de fenomenul corupției, se precizează într-un comunicat emis de Transparency International – Moldova.

Pentru a înțelege mai bine și a reține cele învățate tinerii

și moderatorii au recurs la tehnici precum pantomima, caricatura, înscenarea fabulelor. În cadrul unui master class susținut de pictorul Alex Dimitrov, tinerii au participat și la un concurs de caricatură anticorupție. Alex Dimitrov a menționat că este destul de dificil de a reda în caricatură astfel de noțiuni cum ar fi conflictul de interese, traficul de influență, protecționismul, spălarea banilor etc., dar tinerii au făcut față acestei sarcini.

Iulia Batrînac, metodist la DGETS, evaluînd rezultatele concursului pentru cel mai bun eseu pe tema „Integritatea în educație – șanse pentru viitor”, și-a exprimat admirația față de tinerii care nu numai că și-au manifestat intoleranța față de fenomenul corupției, ci și au compus versuri pe tema dată.

Ziua s-a terminat cu o prezentare, participanții și-au pus „uniforma” luptătorilor împotriva corupției – tricouri albastre, simbolul cinstei, purității și sincerității.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? **Dispun de actul judecătoresc definitiv al Curții Supreme de Justiție. Vreau să știu dacă mai există căi interne judiciare la care aș putea să recur pentru a examina litigiul.**

Pavel Berzoi,
Ungheni

Conform art. 445 alin.(4) din Codul de procedură civilă, actele de dispoziție ale instanței de recurs devin irevocabile în momentul pronunțării. În baza Capitolului XXXIX din același cod pot fi supuse revizuirii hotărârile, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor de judecată, în condițiile capitolului menționat. Potrivit art. 447 din Codul menționat sînt în drept să depună cerere de revizuire:

a) părțile și alți participanți la proces;

b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărîrea, încheierea sau decizia judecătorească;

c) Procurorul General, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g), la propunerea agentului guvernamental.

În baza art. 449, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, că unul dintre participanții la proces sau unul dintre judecători a comis o infracțiune în legătură cu judecarea pricinii;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute petiționarului anterior;

c) după emiterea hotărîrii, s-au descoperit înscrise probatoare care au fost reținute de un participant la proces sau care nu au putut fi prezentate instanței într-o împrejurare ce nu depinde de voința participantului la proces;

d) prin sentință penală irevocabilă, au fost declarate mincinoase depozițiile martorului, fals raportul de expertiză, incorectă traducerea, fals înscrisul ori falsă proba materială în al căror temei s-a emis hotărîre;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței de judecată sau hotărîrea ori decizia unui alt organ care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere;

f) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională;

g) Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de

agentul guvernamental, sau Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a inițiat o procedură amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova, care consideră că prin hotărîrea instanței s-a încălcat grav un drept prevăzut de Constituția Republicii Moldova sau de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, precum și faptul că persoana interesată poate obține, potrivit legii naționale, o despăgubire, cel puțin parțială, prin anularea hotărîrii pronunțate de o judecată din țară.

Potrivit art. 450, cererea de revizuire se depune:

a) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazurile prevăzute la art. 449 lit. f);

b) în termen de 3 luni din ziua în care a devenit irevocabilă sentința penală – în cazurile prevăzute la art. 449 lit.a) și d);

c) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost cunoscute anterior și nu i-au putut fi cunoscute – în cazurile prevăzute la art. 449 lit. b);

d) în termen de 3 luni din ziua în care s-a descoperit înscrisul respectiv – în cazurile prevăzute la art. 449 lit. c);

e) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărîrea, sentința sau decizia anulată sau modificată care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazurile prevăzute la art. 449 lit. e);

f) în interiorul termenului de derulare a procedurii amiabile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. g);

g) în termen de 3 luni după emiterea hotărîrii Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).

Aniversări

Eugen Clim, judecător la Curtea de Apel Economică – 50 de ani

Sincere felicitări cu ocazia jubileului de 50 de ani adresăm domnului Eugen Clim, judecător la Curtea de Apel Economică.

Mult stimată domnule Eugen Clim, în această zi remarcabilă pentru dumneavoastră vă adresăm cele mai sincere și mai frumoase urări de bine, prosperitate și sănătate.

Vă dorim să aveți parte de noi împliniri, noi planuri îndrăznețe, a căror realizare să vă facă să trăiți în permanență sentimentul fericirii și al mulțumirii de sine.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere **Tamara Mereuță**, judecător Hîncești; **Ion Țurcan**, judecător Centru; **Ion Vîlcov**, judecător CSJ; **Vasile Vulpe**, judecător Cahul.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

**Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și Revista națională de drept**

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic

Femeile șiite din Afganistan pot fi înfometate dacă refuză relațiile sexuale

Președintele afgan, Hamid Karzai, a aprobat o lege prin care femeile șiite devin, practic, slave cu acte în regulă ale bărbaților, aceștia avînd chiar dreptul să le înfometeze, dacă le refuză solicitările sexuale.

Legea a fost publicată în „Monitorul Oficial” din Afganistan pe 27 iulie, a anunțat organizația de apărare a drepturilor omului, Human Rights Watch.

„Karzai a făcut o afacere de necrezut pentru a vinde femeile afgane pentru sprijinul fundamentalistilor în alegerile de pe 20 august”, a spus Brad Adams, directorul din Asia al Human Rights Watch.

De asemenea, legea conferă dreptul exclusiv asupra copiilor taților și bunicilor și obligă femeile să ceară voie soțului ca să poată munci. Legea mai prevede și faptul că violatorii care plătesc victimei o sumă de bani sînt scutiți de proces.

„Drepturile femeilor afgane sînt furate de bărbații puternici, care folosesc femeile drept pionii în manevrele lor pentru a cîștiga puterea. Aceste legi barbare ar fi trebuit eliminate în trecut, după răsturnarea talibanilor în 2001, însă Karzai le-a reînviat și le-a adus, din nou, în vigoare”, a adăugat Adams.

O adolescentă a înjunghiat 30 de bărbați mortal

O adolescentă de 17 ani din Brazilia ar putea fi cel mai „prolific” criminal în serie care nu a împlinit încă vârsta majoratului, ea ucigînd cu sînge rece, în doar doi ani, 30 de bărbați.

Pentru că nu are atîta curaj să țină în mină o armă de foc, tînăra, care și-a recunoscut faptele, conform unei promisiuni făcute sie însăși, a apelat la un cuțit, același de fiecare dată, pentru a săvîrși crimele.

Minora, a cărei identitate nu a fost făcută publică, s-a confesat înainte de a împlini 18 ani, pentru a nu fi judecată ca și adult și a nu-și supăra familia, după cum a declarat.

Ea a dezvăluit că prima crimă a săvîrșit-o la 15 ani. Motivele pentru care a săvîrșit repetatele crime sînt, după cum a declarat, „banii, răzburarea și pentru a face dreptate”.

Însă polițiștii sînt de parere ca fata ar fi fost folosită de niște grupări criminale, tocmai pentru înfățișarea sa inocentă. Ea a fost arestată în urma unei încăierări în stradă, în Sao Paulo.

Femeile plîng 16 luni din viață, arată un studiu

16 luni din viață. Cam atît plîng femeile. Concluzia aparține unui studiu publicat de ziarul britanic Daily Telegraph.

Mai exact, de la naștere și pînă la 78 de ani, femeile plîng în jur de 12 000 de ore. Motivele și durata reprizelor de lacrimi variază, evident, în funcție de vîrstă.

Astfel pînă la un an plînsul ocupă cam trei ore pe zi și este provocat în majoritatea cazurilor de nevoi fiziologice.

În următorii trei ani durata scade la două ore și cinci minute zilnic. Apoi din adolescență începe din nou să crească, astfel că în jurul vîrstei de 20 de ani femeile plîng două ore și 24 de minute pentru că fie suferă din dragoste, fie urmărește un film siropos.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 3000 de persoane.

Caleidoscop

Cea mai frumoasă fată din lume este din Venezuela

O tînără din Venezuela este Miss Univers 2009. Reprezentanta Venezuelei, Stefania Fernandez, a fost încoronată duminică seara, la Nassau în Bahamas, Miss Univers 2009, fiind aleasă cea mai frumoasă fată de pe planetă în fața celor 82 de rivale ale sale din toată lumea.

În vârsta de 18 ani, Stefania a primit coroana de la o altă fată din țara sa, Dayana Mendoza, aleasă anul trecut Miss Univers. Juriul a fost alcătuit din 12 persoane: actori, cîntăreți și producători. Este a șasea oară în 59 de ani cînd o tînără din Venezuela cîștigă acest titlu.

Alte două fete din America Latină s-au clasat în primele cinci frumuseți ale lumii: Ada de la Cruz (23 ani) din Republica Dominicană și Mayra Matos (20 ani) din Puerto Rico. Au urmat o australiancă și o tînără din Kosovo.

Miss Univers primește un premiu în bani a cărui valoare nu a fost dezvăluită, o bursă de studii de 100 000 de dolari pentru actorie la New York, un sejur de cinci zile în Bahamas, bijuterii și obiecte vestimentare.

Ceremonia televizată a fost transmisă în 125 de țări.

O rusoaică nervoasă a aruncat cu o cană în Mona Lisa

O rusoaică suparată că nu a primit cetățenia franceză a aruncat cu o cană spre tabloul Mona Lisa de la muzeul Louvre. Celebrul portret realizat de Leonardo da Vinci nu a pățit nimic deoarece se afla în spatele unui ecran protector.

Incidentul s-a produs pe 2 august, anunțată reprezentanții muzeului, iar rusoaica a fost arestată imediat.

Femeia spune că a ascuns cana de ceramică într-o geantă și le-a spus polițiștilor că a aruncat-o spre tablou pentru că autoritățile nu i-au acordat cetățenia.

Ea a fost eliberată, dar va fi dată în judecată de către muzeu.

Mona Lisa, care este protejată de un geam antiglont, este una dintre cele mai valoroase obiecte de artă din muzeul Louvre.

Nu este primul incident de acest fel înregistrat în Franța. În 2007, un bărbat a lovit cu pumnii un tablou al lui Claude Monet din muzeul D'Orsay.

În 2008, o femeie din Cambodgia a fost condamnată la muncă în folosul comunității după ce a sărutat un tablou semnat de Cy Twombly și i-a lăsat urme de ruj, într-o galerie de artă din sudul Franței.

O femeie din Tunisia, însărcinată cu 12 copii!

Potrivit tabloidului britanic The Sun, femeia din Tunisia, profesoară, a apelat la fertilizarea in vitro după mai multe sarcini pierdute.

Inițial i s-a spus că ar avea gemeni, însă, surpriză – atît pentru ea, cît și pentru medici – la un moment dat i s-au descoperit 12 fetuși, șase de sex masculin și șase de sex feminin.

Viitoarea mămică s-a arătat dornică să nască pe cale naturală, însă medicii au exclus această variantă. Vor recurge la o cezariană pentru a micșora pe cît posibil riscurile. Nașterea va fi o premieră.

Femeia a mărturisit că se simte foarte bine și că abia așteaptă să-și țină în brațe cei șase băieței și cele șase fetițe.

Recordul actual îi aparține unei mame din California, Nadya Suleiman, care a născut opt copii sănătoși la începutul acestui an.

Un nou record la mersul pe sîrmă, deasupra unei prăpastii de 1600 de metri

Record mondial la echilibristică, în China! „Prințul mersului pe sîrmă” a reușit să parcurgă aproape 1500 de metri. Sîrma pe care a mers a fost întinsă peste o prăpastie cu adîncimea de 1600 de metri.

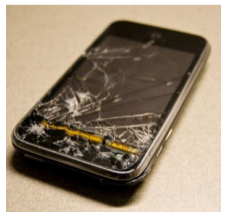
Reprezentanția de echilibristică a avut loc într-o localitate muntoasă dintr-o provincie din nord-vestul Chinei. La acrobație a luat parte și asistentul curajosului.

Cei doi au plecat din direcții opuse, iar momentul în care s-au întîlnit a tăiat respirația publicului. Sub privirile îngrozite ale unora dintre spectatori, acrobatul a decis să-și continue mersul pe sîrmă călcînd pe pieptul asistentului său. Întreaga reprezentație a durat în jur de 30 de minute și potrivit unei agenții de presă din China reprezintă un record.

Un iPhone a explodat

Un adolescent aproape și-a pierdut un ochi din cauza exploziei telefonului iPhone al prietenei sale. Tînărul a declarat că telefonul a început să emită un zgomot ciudat (un șuierat), apoi ecranul a explodat și bucăți din el l-au lovit pe tînăr în față.

„Fiul meu s-a speriat, dar nu și-a pierdut ochiul”, a declarat Marie-Dominique Kolega, mama băiatului, care a încercat să intre în contact cu Apple. Nu se știe încă ce a răspuns compania Apple.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova
Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,
Stelina CIOBANU,
Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIȚĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:
MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia „Prag-3”.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 1719